

بررسی طرح اپیدمیولوژیک و آسیب‌شناسی سرطان مری در استان آذربایجان شرقی از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۱

دکتر چنگیز قلی‌پور^۱، دکتر رزیتا علیزاده شالچی^۲، دکتر مهرشاد عباسی^۳

^۱استاد یار، گروه جراحی، بیمارستان سینایی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز
^۲استادیار، گروه داخلی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تبریز
^۳پژوهشگر، مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف

سرطان مری از بدخیمی‌های شایع دستگاه گوارش در ایران است. طرح آسیب‌شناسی این بیماری از نظر جهانی در حال تغییر است. در این مطالعه ما ضمن بررسی بروز سرطان مری در استان آذربایجان شرقی در دهه گذشته، طرح تغییر اشکال آسیب‌شناسی آن را بررسی نموده‌ایم.

روش بررسی

پرونده کلیه بیماران مبتلا به بدخیمی مری و کاردیا که از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۱ در هر یک از بخشهای آسیب‌شناسی، انکولوژی، جراحی، رادیوتراپی و سایر بخشهای مرتبط خصوصی و دولتی شهر تبریز مورد تشخیص و درمان قرار گرفته بودند، بررسی شد. از پرونده بیماران اطلاعات دموگرافیک شامل محل تولد و زندگی، سن، جنس، سابقه مصرف سیگار و الکل استخراج گردید. نوع سرطان براساس گزارشهای آسیب‌شناسی ثبت شد و محل سرطان براساس گزارشهای رادیوگرافیک، آندوسکوپی و یا شرح عمل مشخص گردید. پس از تعیین و خارج نمودن موارد مهاجر، بروز سرطان مری در استان تعیین شده و نسبت انواع آسیب‌شناسی آن در سالهای مختلف مقایسه شد. به علاوه ارتباط بین نوع و محل تومور با عوامل خطر ثبت شده بررسی گردید.

یافته‌ها

پرونده ۱۷۹۲ بیمار مطالعه شد. متوسط میزان بروز سالانه سرطان مری در جمعیت بالای ۲۰ سال استان آذربایجان شرقی در دهه گذشته حداقل ۷/۰۹ درصد هزار نفر بوده است. نسبت زنان و مردان مبتلا و نسبت انواع آسیب‌شناسی سرطان در طی ۱۰ سال گذشته ثابت بوده است. نسبت بیماران سیگاری به غیرسیگاری در سالهای اخیر کاهش یافته است. در مبتلایان غیرسیگاری آدنوکارسینوم مری و کارسینوم سلول سنگفرشی (SCC) در نیمه دوم مطالعه در مقایسه با نیمه اول مطالعه به‌طور معنی‌داری افزوده شده است. در این زیرگروه نسبت فراوانی آدنوکارسینوم به کارسینوم سلول سنگفرشی نیز طی ۵ سال اخیر افزایش یافته است. چنین مطالبی در مورد سیگاریها صدق نمی‌کرد.

نتیجه‌گیری

در استان آذربایجان شرقی سرطان مری در مقایسه با استانهای مجاور شایع است. در این استان فراوانی بیماران غیرسیگاری مبتلا به سرطان مری طی سالهای اخیر افزایش یافته است و در بیماران غیرسیگاری تعداد موارد آدنوکارسینوم نسبت به کارسینوم سلول سنگفرشی در حال افزایش است.

کلید واژه: آدنوکارسینوم، کارسینوم سلول سنگفرشی، سرطان مری، دریاچه خزر، عادت به سیگار، اپیدمیولوژی

گوارش / دوره ۱۱، شماره ۱، بهار ۱۳۸۵، ۱۶-۱۲

تاریخ دریافت: ۸۴/۱۱/۳۰

تاریخ اصلاح نهایی: ۸۴/۱۲/۲۵

تاریخ پذیرش: ۸۵/۱/۵

زمینه و هدف

بروز سرطان مری در سطح جهانی در حال افزایش است. این سرطان در اکثر موارد زمانی تشخیص داده می‌شود که فرصت درمان قطعی از دست رفته و بقای بیمار به‌شدت کاهش یافته است. (۱)، این در حالی است که فراوانی برخی سرطانها به واسطه کاهش استعمال دخانیات و بهبود روشهای تشخیصی و درمانی کاهش یافته است. با وجود آنکه استعمال سیگار از عوامل خطرزای اصلی سرطان مری است، کاهش مصرف آن و سایر عوامل خطر بیماری در ایالات متحده باعث کاهش موارد ابتلا به سرطان مری نشده است. به نظر می‌آید که طرح آسیب‌شناسی سرطان مری در حال تغییر است و در واقع افزایش بروز

نویسنده مسئول: تبریز، خیابان آزادی، بیمارستان سینایی
تلفن: ۰۴۱۱-۴۴۲۱۱۴۴۹ نمابر: ۰۴۱۱-۵۴۲۲۸۶۲

E-mail: mehrshad_abbasi@yahoo.com

روش بررسی

در یک مطالعه توصیفی، پرونده‌های بیماران مبتلا به سرطان مری که در سالهای ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۱ به بخشهای داخلی، جراحی، آندوسکوپی،

* Squamous Cell Carcinoma